

D ů v o d y:

Po stránce právní shledává dovolací soud správným názor odvolacího soudu, že podle § 1 pojišťovacích podmínek musí býti příčinná souvislost mezi zevnější násilnou příčinou a škodou na vozidle a že pojistkou, t. j. pojišťovacími podmínkami, všeobecnými i zvláštními, nejsou kryty případy poškození vozidla, které nastaly u příležitosti vnější násilné příčiny, nejsou však následkem této vnější násilné příčiny, nýbrž následkem jiné příčiny, s vlastním úrazem nesouvisející. Vývody dovolání nejsou způsobilé, by seslabily nebo vyvrátily správnost důvodů napadeného rozsudku. Mínění dovolatelovu, že pojistkou kryta jsou všechna poškození vozidla při úrazu vnější násilnou příčinou, ať souvisejí s úrazem bezprostředně nebo jen prostředně, nelze přisvědčiti, poněvadž to ani z ustanovení § 1 pojišťovacích podmínek, ani z ustanovení podmínek zvláštních nelze vyčísti a výklad, který dovolatel těmto ustanovením dává, jejich doslovu neodpovídá a je příliš širokým. Zanedbání povinnosti řidiče silostroje nemá na povinnost žalované pojišťovny k náhradě škody vlivu jen tehdy, když přivedilo zevní násilnou příčinu, z níž škoda nastala, nebo když ji aspoň spoluzavinilo. Zanedbání povinnosti řidičovy po úrazu a z toho povstala škoda nespadá pod případ poškození pojištěním krytý, poněvadž toto zavinění řidičovo nepřivedilo působení zevní násilné příčiny, nýbrž samo zavinilo škodu na vozu po úrazu, tedy po působení zevní násilné příčiny vzniklou. Správnost úsudku, že na tyto řidičem zaviněné škody ani zvláštní podmínky v pojistce uvedené se nevztahují, vysvítá z toho, že zvláštní ustanovení mluví o nepřístupné obsluze nebo použití automobilu třetími cizími osobami, ale řidiče automobilu jako zaměstnance vlastníka automobilu nelze považovati za třetí cizí osobu ve smyslu těchto zvláštních podmínek pojišťovacích. Přepnutí rychlosti motoru řidičem po zaboření auta do dlažby silnice, tedy po působení vnější násilné příčiny — za tím účelem, by auto z proboření ven se dostalo, způsobilo dle skutkových zjištění nižších soudů, že nastaly na autu žalobcově škody, které nebyly v příčinné souvislosti se zabořením auta do dlažby. Když tomu tak, není ohledně těchto škod příčinné souvislosti s úrazem zaviněným násilnou zevní příčinou a proto správným jest úsudek soudu odvolacího, že za tyto škody žalovaná neručí.

Čís. 6361.

Právní význam §u 2 zákona ze dne 23. května 1883, čís. 82 ř. zák. Zaslání odevzdávajícího výroku pozůstalostního soudu na Slovensku a Podkarpatské Rusi soudu v historických zemích jako soudu knihovnímu jest »dožádáním za výkon« ve smyslu §u 177 nesp. říz. a posledního odstavce §u 2 zákona ze dne 23. května 1883, čís. 82 ř. zák.

(Rozh. ze dne 12. října 1926, Nd I 384/26.)

N e j v y š š í s o u d rozhodl ve sporu mezi okresním soudem v Bratislavě, jako soudem pozůstalostním, a okresním soudem v Roudnici n. L. jako soudem knihovním o příslušnost k povolení knihovních zápisů podle odevzdávajícího výroku okresního soudu v Bratislavě, že příslušným jest okresní soud v Roudnici n. L.

D ů v o d y:

Záporný spor o příslušnost vznikl z různosti práva platného na Slovensku a v Podkarpatské Rusi se strany jedné a v historických zemích se strany druhé. Jde o vklad práva vlastnického pro dědice na ideální podíl nemovitosti, připsaný dosud zůstavitelce v pozemkové knize u okresního soudu v Roudnici n. L. Podle §u 75 zák. čl. XVI:1894 předloží pozůstalostní soud odevzdávající výrok (odevzdací listinu) po pravoplatnosti z moci úřadu příslušnému pozemko-knižnímu soudu ke vkladu vlastnického práva a k zápisu jiných v něm nařízených pozemkoknižních opatření. Okresní soud v Bratislavě skutečně požádal po pravoplatnosti svého odevzdávajícího výroku okresní soud v Roudnici n. L. o knihovní zápisy, potřebné v důsledku odevzdání, zaslav mu jedno vyhotovení výtahu ze zápisnice o projednání pozůstalosti, obsahujícího také odevzdávající výrok. Okresní soud v Roudnici n. L. odmítl tuto žádost pro nepříslušnost ku povolení žádaného zápisu, dodav, že příslušným k tomu jest soud pozůstalostní, nebo že mohou žádati o zápis sami dědicové. Těchto dědiců jest celkem sedm a jsou na různých místech republiky. Názoru knihovního soudu bylo by zajisté přisvědčiti, kdyby i pro pozůstalostní soud platilo právo historických zemí Československé republiky, protože by pak musil i pozůstalostní soud zaříditi, co mu podle zákona učiniti náleží, a protože předpisem §u 2 zákona ze dne 23. května 1883 čís. 82 ř. zák. nic nebylo změněno na příslušnosti pozůstalostního soudu k povolení knihovních zápisů na základě odevzdací listiny, jak to bylo již v §u 177 nesp. říz. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. z. stanoveno. Nelze však s názorem knihovního soudu souhlasiti pro tento případ, ve kterém pozůstalostní soud jest sice také soudem republiky Československé (§ 3 (1) úst. list. ze dne 29. února 1920, čís. 121 sb. z. a n.), ale řídí se jiným právem, platným na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Dotyčné právní předpisy nutno vyložiti v duchu a úmyslu zákona a nelze obětovati věc formě. Předpis §u 2 zákona ze dne 23. května 1883, č. 82 ř. z. nařizuje, že knihovní zápisy, jichž podklad byl zjištěn za pozůstalostního řízení ve formě odpovídající požadavkům vkladu — a sem náleží ovšem také vklad práva vlastnického pro dědice na základě odevzdací listiny — má pozůstalostní soud po uplynutí šesti neděl po pravomoci odevzdání zaříditi z moci úřadu, ač má-li po ruce potřebné listiny, nebo je-li podkladem zápisu vlastní rozhodnutí pozůstalostního soudu, a ač-li o to nežadají účastníci sami. Není-li pozůstalostní soud soudem knihovním, má dožádati knihovní soud o výkon zápisu. Tento předpis jest jednou z výjimek ze zásady §u 76 knihovního zákona ze dne 25. července 1871, čís. 95 ř. z., podle kterého knihovní soud nařizuje zpravidla zápisy jen na žádost stran neb úřadů, a jest také částečnou změnou §u 177 nesp. říz.,

podle něhož musil dědic o zápis u pozůstalostního soudu žádati. Předpis ten byl vydán nejen k tomu účelu, by mezi knihou pozemkovou a katastrem byl udržován soulad, nýbrž také v zájmu právní bezpečnosti a v zájmu zduřu ústavu knih pozemkových, by knihovní stav vždy byl v souladu se skutečným právním stavem. Mělo jím býti docíleno, by v souhlasu s oficiosní povahou projednání pozůstalosti výsledky tohoto projednání byly též z moci úřadu knihovně provedeny. Odpovídá tedy zákonu, aby se v této snaze šlo tak daleko, jak daleko s bezpečností a bez obavy komplikací jíti možno (srv. také motivy ke zmíněnému zákonu, sdělené ve výnosu min. sprav. ze dne 25. dubna 1884, čís. 4407 a judikát bývalého nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 8. dubna 1896, čís. 3577, kniha judikátů čís. 134). K tomu cíli bylo soudům nařizeno, by všechny knihovní zápisy, které mají býti provedeny podle §u 2 cit. zák. z moci úřadu, byly vedeny v patrnosti a byl zaveden t. zv. evidenční záznam I. (Srv. také §§ 1—6 min. nař. ze dne 6. ledna 1899, čís. 1 věst., pak výnosy ministerstva spravedlnosti věstník z roku 1901 str. 15, z r. 1916 str. 10, z r. 1923 str. 102 a jednací řád § 406 čís. 4.) Těmuž účelu jako § 2 cit. zákona slouží také předpis §u 75 zák. čl. XVI:1894 s tou odchylkou, že pozůstalostní soud nepovoluje sám zápisu, nýbrž předloží hned po pravoplatnosti odevzdávajícího výroku tento výrok knihovnímu soudu k provedení příslušných zápisů. Ale i když se vykládají dotyčné předpisy podle svého doslovu, nemůže býti o tom pochybnost, že v tomto případě v zaslání odevzdávajícího výroku slovenského soudu, ve kterém jest již předem uvedeno, že po nabytí pravoplatnosti bude zdejšímu knihovnímu soudu zaslán s požádáním, aby provedl potřebné knihovní zápisy, jest i podle doslovu zákona »dožádání za výkon« po rozumu §u 177 nesp. říz. a §u 2 posl. odst. zák. č. 82/1883 ř. z., že jest »zařazením« knihovních zápisů podle téhož §u a že jest »dožádáním« úřadu po rozumu §u 76 knih. zák. Také po formální stránce nemůže v knihovního soudu provedení narážeti na obtíž, má-li soud po ruce vyhotovení soudního výroku, ze kterého jsou adresy účastníků zřejmy, a kteréžto vyhotovení zastupuje prvopis a může býti pro sbírku listin podle §u 90 knih. zák. a §§ 17 a 18 instrukce ze dne 12. ledna 1872, č. 5 ř. zák. podrženo, a kdyby snad bylo třeba opisů, musí-li potřebné opisy poříditi soud z moci úřadu za dvojnásobný poplatek soudně ověřených opisů podle §u 2 třetí odstavce zák. čís. 82/1883 ř. zák.

Čís. 6362.

Jde o nedovolenou výhodu ve smyslu §u 47 vyr. ř., převzal-li rukojmí závazek za dluh věřitelův u firmy A, třebas ve vyrovnání byla firma B, dlužnice téhož věřitele, jen když převzetí závazku stalo se proto, by se věřitel uvolil hlasovati pro vyrovnání firmy B.

(Rozh. ze dne 12. října 1926, Rv II 554/26.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný, že podepsal směnky jakožto rukojmí za pohledávku žalující banky u firmy E. jen